

Förslag till rådets rambeslut om åtgärder för att bekämpa människohandel

(2001/C 62 E/24)

KOM(2000) 854 slutlig/2 — 2001/0024(CNS)

(Framlagt av kommissionen den 22 januari 2001)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om Europeiska unionen, särskilt artiklarna 29, 31 e och 34.2 b i detta,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande, och

med beaktande av följande:

(1) I rådets och kommissionens handlingsplan för att på bästa sätt genomföra bestämmelserna i Amsterdamfördraget om upprättande av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa ⁽¹⁾, i slutsatserna från Europeiska rådets möte i Tammerfors den 15 och 16 oktober 1999 och från dess möte i Santa Maria da Feira den 19 och 20 juni 2000, i kommissionens resultattavla ⁽²⁾ samt parlamentets resolution av den 19 maj 2000 ⁽³⁾ nämns eller efterlyses lagstiftningsåtgärder mot människohandel inklusive gemensamma definitioner, grunder för åtal och påföljder.

(2) Den gemensamma åtgärden av den 24 februari 1997 om åtgärder mot människohandel och sexuellt utnyttjande av barn ⁽⁴⁾ bör följas upp med ytterligare lagstiftningsåtgärder som syftar till att komma till rätta med skillnaderna i rättsliga tillvägagångssätt i medlemsstaterna och som bidrar till utveckling av ett effektivt samarbete mellan rättsvårdande organ för att bekämpa människohandel.

(3) Människohandel utgör en allvarlig kränkning av de grundläggande mänskliga rättigheterna och den mänskliga värdigheten och bedrivs med hänsynslösa metoder såsom övergrepp och vilseledande av utsatta personer, liksom våld, hot, skuldslaveri och tvång.

(4) Det viktiga arbete som utförs av internationella organisationer och i synnerhet Förenta nationerna måste kompletteras med det arbete som Europeiska unionen genomför.

(5) För att komma till rätta med det allvarliga brott som människohandel utgör, är det nödvändigt att utnyttja ett övergripande tillvägagångssätt där gemensamma brottsrekvisit i samtliga medlemsstaters straffrätt, inklusive effektiva, proportionerliga och avskräckande påföljder, ingår som en integrerad del tillsammans med bredast möjliga rättsliga samarbete. I enlighet med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, inskränker sig detta rambeslut till det minimum som krävs för att målen skall uppnås och går inte utöver vad som är nödvändigt för det syftet.

(6) Det är nödvändigt att införa påföljder för gärningsmännen som är tillräckligt stränga för att människohandel skall omfattas av de instrument som redan har antagits i syfte att bekämpa organiserad brottslighet såsom den gemensamma åtgärden 98/699/RIF ⁽⁵⁾ om penningtvätt, identifiering, spårande, spärrande, beslag och förverkande av hjälpmedel och vinning av brott och den gemensamma åtgärden 98/733/RIF ⁽⁶⁾ om att göra deltagande i en kriminell organisation i Europeiska unionens medlemsstater till ett brott.

(7) Detta rambeslut bör bidra till att bekämpa och förhindra människohandel genom att komplettera de instrument som antagits av rådet såsom den gemensamma åtgärden 96/700/RIF ⁽⁷⁾ om upprättande av ett program för stöd och utbyte för personer ansvariga för att bekämpa människohandel och sexuellt utnyttjande av barn, den gemensamma åtgärden 96/748/RIF ⁽⁸⁾ om utvidgning av det uppdrag Europols narkotikaenhet erhöi, rådets och Europaparlamentets beslut 293/2000/EG ⁽⁹⁾ om att anta ett program för gemenskapens insatser (Daphne-programmet) (2000–2003) för förebyggande åtgärder i kampen mot våld mot barn, ungdomar och kvinnor, den gemensamma åtgärden 98/428/RIF ⁽¹⁰⁾ om inrättande av ett europeiskt rättsligt nätverk, den gemensamma åtgärden 96/277/RIF ⁽¹¹⁾ om en ordning för utbyte av sambandspersoner för att förbättra det rättsliga samarbetet mellan Europeiska unionens medlemsstater och den gemensamma åtgärden 98/427/RIF ⁽¹²⁾ om goda rutiner vid inbördes rättshjälp i brottmål.

⁽¹⁾ EGT C 19, 23.1.1999.

⁽²⁾ KOM(2000) 167 slutlig, punkt 2.4 (hantering av migrationsströmmar) och punkt 4.3 (bekämpning av vissa former av brottslighet).

⁽³⁾ A5-0127/2000.

⁽⁴⁾ EGT L 63, 4.3.1997.

⁽⁵⁾ EGT L 333, 9.12.1998, s. 1.

⁽⁶⁾ EGT L 351, 29.12.1998, s. 1.

⁽⁷⁾ EGT L 322, 12.12.1996.

⁽⁸⁾ EGT L 342, 31.12.1996.

⁽⁹⁾ EGT L 34, 9.2.2000.

⁽¹⁰⁾ EGT L 191, 7.7.1998, s. 4.

⁽¹¹⁾ EGT L 105, 27.4.1996.

⁽¹²⁾ EGT L 191, 7.7.1998.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Brott som avser människohandel för arbetskraftsexploatering

Varje medlemsstat skall vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att rekrytering, transport eller överföring av en person, inklusive hysande, efterföljande mottagande och överföring av kontroll över honom eller henne är straffbart om den personens grundläggande rättigheter har varit undertryckta och fortsätter att undertryckas i syfte att utnyttja honom eller henne i tillverkning av varor eller tillhandahållande av tjänster i överträdelse av arbetsmarknadsbestämmelser om villkor för arbete, löner, och hälsa och säkerhet på arbetsplatsen och:

- a) tvång, våld eller hot, inklusive bortförande, brukas, eller
- b) svikligt förfarande eller bedrägeri brukas, eller
- c) missbruk av makt, inflytande eller påtryckningar förekommer, eller
- d) någon annan form av övergrepp förekommer.

Artikel 2

Brott som avser människohandel för sexuell exploatering

Varje medlemsstat skall vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att rekrytering, transport eller överföring av en person, inklusive hysande, efterföljande mottagande och överföring av kontroll över honom eller henne är straffbart om syftet är att utnyttja honom eller henne i prostitution eller pornografiska föreställningar eller produktion av pornografiskt material och:

- a) tvång, våld eller hot, inklusive bortförande, brukas, eller
- b) svikligt förfarande eller bedrägeri brukas, eller
- c) missbruk av makt, inflytande eller påtryckningar förekommer, eller
- d) någon annan form av övergrepp förekommer.

Artikel 3

Anstiftan, medhjälp, främjande och försök

Varje medlemsstat skall vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att anstiftan, medhjälp, främjande och försök att begå de brott som anges i artikel 1 och 2 är straffbart.

Artikel 4

Påföljder och försvårande omständigheter

1. Varje medlemsstat skall vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de brott som avses i artiklarna 1, 2 och 3 är belagda med effektiva, proportionerliga och avskräckande påföljder inklusive ett maximistraff på minst sex års fängelse.

2. Utan att det påverkar ytterligare definitioner i nationell lagstiftning, skall varje medlemsstat vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de brott som avses i artiklarna 1, 2, och 3 är belagda med ett maximistraff på minst tio års fängelse om brotten

- utförs med särskild hänsynslöshet, eller
- ger stora inkomster, eller
- begås inom ramen för en kriminell organisation.

Artikel 5

Juridiska personers ansvar

1. Varje medlemsstat skall vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att juridiska personer kan ställas till ansvar för brott som avses i artiklarna 1, 2 och 3 och som begås till deras förmån av en person som agerar antingen enskilt eller som en del av den juridiska personens organisation och har en ledande ställning inom den juridiska personens organisation grundad på

- a) befogenhet att företräda den juridiska personen, eller
- b) befogenhet att fatta beslut på den juridiska personens vägnar, eller
- c) befogenhet att utöva kontroll inom den juridiska personen.

2. Bortsett från de fall som redan anges i punkt 1 skall varje medlemsstat vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att juridiska personer kan ställas till ansvar när brister i övervakning eller kontroll som skall utföras av en sådan person som avses i punkt 1 har gjort det möjligt för en person, som är underställd den juridiska personen, att begå ett brott som avses i artiklarna 1, 2 och 3 till förmån för den juridiska personen.

3. Den juridiska personens ansvar enligt punkterna 1 och 2 utesluter inte lagföring av fysiska personer som är gärningsmän, anstiftare eller medhjälpare till de brott som avses i artiklarna 1, 2 och 3.

4. Med "juridisk person" avses varje enhet som har denna ställning enligt tillämplig nationell lagstiftning, med undantag av stater eller andra offentliga organ vid utövandet av de befogenheter som de har i egenskap av statsmakter samt internationella offentliga organisationer.

Artikel 6

Påföljder för juridiska personer

Varje medlemsstat skall vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att en juridisk person som anses ansvarig i enlighet med artikel 5 omfattas av effektiva, proportionerliga och avskräckande påföljder, som skall innefatta bötesstraff eller administrativa avgifter och som får innefatta andra påföljder, såsom

- a) fråntagande av rätt till offentliga förmåner eller stöd,
- b) tillfälligt eller permanent näringsförbud,
- c) rättslig övervakning,
- d) rättsligt beslut om upplösning av verksamheten,
- e) tillfällig eller permanent stängning av inrättningar som har använts för att begå brottet.

Artikel 7

Behörighet och åtal

1. Varje medlemsstat skall vidta nödvändiga åtgärder för att fastställa sin behörighet beträffande de brott som avses i artiklarna 1, 2 och 3 när
 - a) gärningen helt eller delvis begåtts inom medlemsstatens territorium, eller
 - b) gärningsmannen är medborgare i medlemsstaten, eller
 - c) gärningarna begås till förmån för en juridisk person som är etablerad inom medlemsstatens territorium.
2. En medlemsstat får besluta att den inte kommer att tillämpa eller endast i särskilda fall eller under särskilda omständigheter kommer att tillämpa bestämmelserna om behörighet som anges i punkt 1 b och c när brottet har begåtts utanför dess territorium.
3. En medlemsstat som enligt sin lagstiftning inte utlämnar sina egna medborgare skall vidta nödvändiga åtgärder för att fastställa sin behörighet över och i tillämpliga fall lagföra de brott som avses i artiklarna 1, 2 och 3 som har begåtts av dess egna medborgare utanför dess territorium.
4. Medlemsstater som beslutar att tillämpa bestämmelserna i punkt 2, skall underrätta rådets generalsekretariat och kommissionen om detta, i tillämpliga fall med uppgift om i vilka särskilda fall eller under vilka särskilda omständigheter som beslutet gäller.

Artikel 8

Brottsoffer

Varje medlemsstat skall säkerställa att offer för brott som avses i detta rambeslut erhåller lämpligt rättsskydd och ställning i rättsliga förfaranden. Medlemsstaterna skall i synnerhet säkerställa att brottsutredningar och rättsliga förfaranden inte orsakar brottsoffer ytterligare skada.

Artikel 9

Samarbete mellan medlemsstaterna

1. I enlighet med tillämpliga konventioner, multilaterala eller bilaterala avtal eller arrangemang, skall medlemsstaterna ge varandra ömsesidig hjälp i största möjliga omfattning när det gäller rättsliga förfaranden som hänför sig till de brott som avses i detta rambeslut.
2. När flera medlemsstater är behöriga att lagföra brott som avses i detta rambeslut, skall dessa stater rådfråga varandra i syfte att samordna sina åtgärder för att lagföra gärningen på ett effektivt sätt. Befintliga samarbetsmekanismer som samarbetspersoner och det europeiska rättsliga nätverket skall utnyttjas på lämpligt sätt.
3. För informationsutbyte som hänför sig till de brott som avses i artiklarna 1, 2 och 3, skall medlemsstaterna inrätta operativa kontaktpunkter eller utnyttja befintliga samarbetsmekanismer. Medlemsstaterna skall i synnerhet säkerställa att Europol, inom ramen för dess uppdrag, engageras till fullo.
4. Varje medlemsstat skall underrätta rådets generalsekretariat och kommissionen om den kontaktpunkt som utsetts för informationsutbyte avseende människohandel. Generalsekretariatet skall underrätta alla andra medlemsstater om de utsedda kontaktpunkterna.

Artikel 10

Genomförande

1. Medlemsstaterna skall senast den 31 december 2002 vidta nödvändiga åtgärder för att följa detta rambeslut.
2. Senast samma dag skall medlemsstaterna till rådets generalsekretariat och till kommissionen överlämna texten till de bestämmelser som införlivar de skyldigheter som de åläggs enligt detta rambeslut med deras nationella lagstiftning. Rådet skall senast den 30 juni 2004, på grundval av en rapport upprättad mot bakgrund av den information som medlemsstaterna lämnat och en skriftlig rapport från kommissionen, bedöma i vilken utsträckning medlemsstaterna har vidtagit nödvändiga åtgärder för att följa detta rambeslut.

Artikel 11

Upphävande av den gemensamma åtgärden 97/154/RIF

Detta rambeslut upphäver den gemensamma åtgärden av den 24 februari 1997 beslutad av rådet på grundval av artikel K 3 i Fördraget om Europeiska unionen om åtgärder mot människohandel och sexuellt utnyttjande av barn.

Artikel 12

Ikraftträdande

Detta rambeslut träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.